

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

10.02.2025 nr 32

Kultuurimälestiseks olemise lõpetamine ja andmete muutmine (Tartumaa)

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 ja lg 2 alusel:

1. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Maarja-Magdaleena kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 24066, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Maarja-Magdaleena küla, Kiriku tee 18, KÜ 77302:001:0331) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20688	Tornikukk, 18.saj. (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 152

2. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punkti 152.

3. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Kodavere kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 23950, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Kodavere küla, Kiriku, KÜ 58601:001:1645) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
20235	Ukselukk käepidemega, 18.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 59
20236	Võtmekilp, 19.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 60
20237	Võtmekilp, 19.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 61
20238	Võtmekilp, 19.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 62
20239	Ukselukk käepidemega, 18.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 63
20242	Tornikukk, 18.saj. (vask)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 66
20246	Ukselukk, riiv ja haak, 18.saj. (raudsepis)	kultuuriministri 27.07.1998 määrus nr 19 punkt 70

4. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 27.07.1998 määruse nr 19 punktid 59-63, 66 ja 70.

5. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Võnnu vana kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4300, asukoht Tartu maakond, Kastre vald, Võnnu alevik, Kooli tee 13, KÜ 91501:003:0029) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
7316	Võnnu kalmistu A. G. de Villebois kabel, 1773	kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr 12 punkt 435

6. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 20.03.1997 määruse nr 12 punkti 435.

7. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 424 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 7305, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Kuusiku küla, Kiriku, KÜ 86101:006:0177) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Vara kirik“.

8. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Vara kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 7305, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Kuusiku küla, Kiriku, KÜ 86101:006:0177) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
493	Tornikukk, 19. saj. (raud, sepistatud)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 268
494	Tuulelipp, 1854 (raud, sepistatud)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 269

9. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 01.06.1995 määruse nr 19/1 punktid 268-269.

10. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 382 kultuurimälestise (kultuurimälestiste registri nr 7263, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Rõngu alevik, Mihkli kirik, KÜ 69402:002:0005) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Rõngu kirik“.

11. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kultuurimälestise „Rõngu kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 7263, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Rõngu alevik, Mihkli kirik, KÜ 69402:002:0005) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
462	Uksekäepide (figuraalne), 19. saj. (malm, valatud)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 249
463	Uksekäepide (figuraalne), 19. saj. (malm, valatud)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 250
464	Vitraaž, 19/20. saj. (klaas, maalitud, tina)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 251

465	Vitraaž, 19/20. saj. (klaas, maalitud, tina)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 252
-----	--	--

12. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 01.06.1995 määruse nr 19/1 punktid 249-252.

13. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Rannu kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4270, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Neemisküla, Kiriku, KÜ 66601:003:0217, 66601:003:0018) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
7255	Rannu kirikuaia piirdemüür, 19. saj	kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr 12 punkt 374

14. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 20.03.1997 määruse nr 12 punkti 374.

15. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Puhja kirikuaed“ (kultuurimälestiste registri nr 4268, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Puhja alevik, Elva tee 4 // 6, KÜ 60501:004:0060) lahutamatu osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
7249	Puhja kirikuaia piirdemüür	kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr 12 punkt 367
1016	Raidkivi, 1761(?) (hall graniit)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 193
1017	Kivirist, 18. saj. (hall graniit)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 194
1018	Kivirist, 18. saj. (hall graniit)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 195
1019	Kivirist, 18. saj. (roosa ja hall graniit)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 196
1020	Kivirist, 18. saj. (hall graniit)	kultuuriministri 01.06.1995 määrus nr 19/1 punkt 197

16. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 20.03.1997 määruse nr 12 punkti 367 ja kultuuriministri 01.06.1995 määruse nr 19/1 punktid 193-197.

17. Lõpetan järgmise mälestise kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Mäksa mõisa kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4253, asukoht Tartu maakond, Kastre vald, Mäksa küla, Mõisakabeli, KÜ 29101:001:0672) lahutamatu osaga:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
7219	Mäksa mõisa v. Essenite hauakabel, 19. saj	kultuuriministri 20.03.1997 määrus nr 12 punkt 336

18. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 20.03.1997 määruse nr 12 punkti 336 ning kultuuriministri 21.06.2006 käskkirja nr 208 punkti 1 alapunkti 61 tabeli rea 3.

19. Lõpetan järgmiste mälestiste kultuurimälestiseks olemise, kuna tegemist on kinnismälestise „Nõo kalmistu“ (kultuurimälestiste registri nr 4254, asukoht Tartu maakond, Nõo vald, Aiamaa küla, Nõo kalmistu, KÜ 52801:011:0121, 52801:011:0033, 52801:011:0107, 52801:011:0111) lahutamatute osadega:

Kultuuri-mälestiste registri nr	Kultuurimälestise nimetus	Mälestiseks tunnistamise õigusakt
21562	M.Lipu hauamonument, A.Starkopf (pronks, graniit)	kultuuriministri 18.05.1998 määrus nr 14 punkt 492
21563	A.Jõksi hauamonument, A.Starkopf, 1934 (graniit)	kultuuriministri 18.05.1998 määrus nr 14 punkt 493
21564	K.Kissi hauamonument, A.Starkopf (graniit)	kultuuriministri 18.05.1998 määrus nr 14 punkt 494

20. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 18.05.1998 määruse nr 14 punktid 492-494.

21. Muudan kultuuriministri 15.02.2018 käskkirja nr 28 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 30430, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Vapramäe tn 9 // 11 // 13, KÜ 17004:005:0004) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Alliku villa“.

22. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 436 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7317, asukoht Tartu maakond, Kambja vald, Uhti küla, Valgekõrtsi tee 22, KÜ 51101:001:1951) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Uhti kõrtsihoone“.

23. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 430 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7311, asukoht Tartu maakond, Kastre vald, Võnnu alevik, Pargi tee 2 // Tartu tn 1, KÜ 91501:003:0421) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Võnnu pastoraadi peahoone“.

24. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 429 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7310, asukoht Tartu maakond, Kastre vald, Võnnu alevik, Pargi tee 2 // Tartu tn 1, KÜ 91501:003:0421) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Võnnu kirik“.

25. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 428 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7309, asukoht Tartu maakond, Kastre vald, Rookse küla, Vastse, KÜ 91501:001:0086) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Rootsi abimõisa peahoone“.

26. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 427 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7308, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Välgi küla, Välgi kirik, KÜ 86101:002:0148) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Välgi õigeusu kirik“.

27. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 411 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7292, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Igavere küla, Somma, KÜ 79402:002:0048) nimetust ja määran kultuurimälestise nimetuseks „Somma kõrtsi kelder“.

28. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 410 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7291, asukoht Tartu maakond,

Tartu vald, Igavere küla, Somma, KÜ 79402:002:0047) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Somma kõrtsihoone“.

29. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 402 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7283, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Kukulinna küla, Kukulinna mõis, KÜ 79402:001:0786) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kukulinna mõisa teenijate71maja“.
30. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 401 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7282, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Kukulinna küla, Kukulinna mõis, KÜ 79402:001:0622, 79402:001:0371, 79401:001:0083, 79401:001:0080, 79401:001:0081, 79401:001:0082, 79401:001:0084, 79401:001:0085, 79401:001:0424, 79402:001:0259, 79402:001:0261, 79402:001:0225, 79402:001:0407, 79402:001:0108, 79402:001:0800, 79402:001:0779, 79402:001:0786, 79402:001:0787, 79402:001:0428, 79402:001:0431, 79402:001:0432, 79402:001:0433, 79402:001:0521, 79402:001:0135, 79402:001:0741, 79402:001:0122, 79402:001:0146, 79601:001:1387, 79402:001:0434) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kukulinna mõisa park“.
31. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 400 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7281, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Kukulinna küla, Kukulinna mõis, KÜ 79402:001:0786) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kukulinna mõisa peahoone“.
32. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 399 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7280, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Puhtaleiva küla, Kõrtsimäe, KÜ 79601:001:2559) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Sootaga kõrtsihoone“.
33. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 398 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7279, asukoht Tartu maakond, Tartu vald, Lammiku küla, Kloostriveski, KÜ 79401:001:0025) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kärkna vesiveski“.
34. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 393 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7274, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Uderna küla, Uderna mõis, KÜ 69403:003:0575, 69403:003:0577, 69403:003:0060, 69403:003:0573, 17101:001:0718) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Uderna mõisa park“.
35. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 392 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7273, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Uderna küla, Uderna mõis, KÜ 69403:003:0575) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Uderna mõisa peahoone“.
36. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 386 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7267, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Koruste küla, Koruste raamatukogu, KÜ 69401:004:0037) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Koruste külakooli hoone“.
37. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 384 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7265, asukoht Tartu maakond,

Elva vald, Rõngu alevik, Valga mnt 1, KÜ 69402:002:0013) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Rõngu kõrtsihoone“.

38. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 383 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7264, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Rõngu alevik, Koguduse ait, KÜ 69402:002:0008) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Rõngu pastoraadi ait“.
39. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 372 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7254, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Neemisküla, Kiriku, KÜ 66601:003:0217) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Rannu kirik“.
40. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 371 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7253, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Suure-Rakke küla, Jussi, KÜ 66601:002:0239) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Jussi talu ait“.
41. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 370 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7252, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Suure-Rakke küla, Jussi, KÜ 66601:002:0239) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Jussi talu rehielamu“.
42. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 368 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7250, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Puhja alevik, Viljandi tee 4, KÜ 60501:003:0014) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Puhja Koni tuuleveski“.
43. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 365 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7248, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Puhja alevik, Elva tee 4 // 6, KÜ 60501:004:0060) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Puhja kirik“.
44. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 362 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7245, asukoht Tartu maakond, Nõo vald, Nõo alevik, Liivamäe tn 2, KÜ 52801:001:0617) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Nõo õigeusu kirik“.
45. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 348 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7231, asukoht Tartu maakond, Nõo vald, Voika küla, Muhklase-Leesikmäe, KÜ 52801:006:0026) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Leesikmäe talu ait“.
46. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 346 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7230, asukoht Tartu maakond, Nõo vald, Nõo alevik, Tartu tn 2, KÜ 52801:010:0024) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Nõo kirik“.
47. Muudab kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 312 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7194, asukoht Tartu maakond, Kambja vald, Vana-Kuuste küla, Reiteli, KÜ 28204:004:0239) nimetust ja määrab kultuurimälestise nimetuseks „Vana-Kuuste vallamaja“.

48. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 300 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7182, asukoht Tartu maakond, Kambja vald, Kambja alevik, Puiestee tn 1, KÜ 28203:005:0104) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Kambja kirik“.
49. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 297 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7179, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Nina küla, Jumalaema Kaitsmise kirik, KÜ 12601:006:0071) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Nina õigeusu kirik“.
50. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 296 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7178, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Saburi küla, Jahilossi, KÜ 12601:005:0138) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saburi (Rupsi) jahimõisa kelder“.
51. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 295 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7177, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Saburi küla, Jahilossi, KÜ 12601:005:0138) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saburi (Rupsi) jahimõisa ait“.
52. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 294 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7176, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Saburi küla, Jahilossi, KÜ 12601:005:0138) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Saburi (Rupsi) jahimõisa peahoone“.
53. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 293 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7175, asukoht Tartu maakond, Peipsiääre vald, Alatskivi alevik, Tartu mnt 27, KÜ 12601:004:0062) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Alatskivi kirik“.
54. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 275 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7157, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Oru tn 2 // Peedi, KÜ 17004:001:0096) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Peedu-Nuti vesiveski elamu“.
55. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 274 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7156, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Oru tn 2 // Peedi, KÜ 17004:001:0096) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Peedu-Nuti vesiveski ait-ladu“.
56. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 273 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7155, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Oru tn 2 // Peedi, KÜ 17004:001:0096) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Peedu-Nuti villaveski“.
57. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 272 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7154, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Oru tn 2 // Peedi, KÜ 17004:001:0096) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Peedu-Nuti vesiveski“.
58. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 271 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7153, asukoht Tartu maakond,

Elva vald, Elva linn, Veski tn 14a, KÜ 17004:004:0017) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Peedu-Nuti vesiveski“.

59. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 270 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7152, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Veski tn 16, KÜ 17004:004:0001) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
60. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 269 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7151, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Veski tn 1, KÜ 17004:004:0002) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
61. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 268 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7150, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Vapramäe tn 24, KÜ 17004:002:0001) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
62. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 267 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7149, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Vapramäe tn 22, KÜ 17004:003:0016) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
63. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 265 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7147, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Järve tn 1, KÜ 17001:002:0001) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Prof Afanasjevi suvila“.
64. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 264 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7146, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Supelranna tn 27, KÜ 17002:008:0093) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
65. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 263 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7145, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Supelranna tn 25, KÜ 17002:008:0014) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
66. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 259 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7141, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 38, KÜ 17007:004:0017) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
67. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 258 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7140, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 34, KÜ 17007:004:0003) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.
68. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 257 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7139, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 32, KÜ 17007:004:0004) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elamu“.

69. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 256 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7138, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Kesk tn 35, KÜ 17007:003:0054) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Apteek-elamu“.
70. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 254 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7136, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 8, KÜ 17007:003:0039) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elva kirik“.
71. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 253 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7135, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 2a, KÜ 17007:003:0046) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elva raudteejaama abihoone“.
72. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 252 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7134, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 4, KÜ 17007:003:0031) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elva raudteejaama tööliste elamu“.
73. Muudan kultuuriministri 20.03.1997 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ määruse nr 12 punkti 251 ehitismälestise (kultuurimälestiste registri nr 7133, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Pargi tn 2, KÜ 17007:003:0045) nimetust ja määrän kultuurimälestise nimetuseks „Elva raudteejaama peahoone“.

Muinsuskaitseametil teha käskkiri teatavaks menetlusosalistele, kanda mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Mälestiseks olemise lõpetamise asjaolud ja menetluse läbiviimine

Muinsuskaitseaduse § 20 lg 1 p 3 alusel võib mälestiseks olemise lõpetada, kui mälestis on teise mälestise lahutamatu osa, ehk olukorras, kus näiteks kirikuhoone on tunnistatud ehitismälestiseks, puudub põhjendus tunnistada eraldi mälestiseks ka mõni kirikuhoone detail.

Maa-alalised mälestised, nagu näiteks park, kirikuaed või kalmistu on terviklik kooslus, mille väärtusliku ansambli/keskkonna lahutamatuks osaks on seal asuvad ajaloolised rajatised, haljastuselemendid, struktuur ja arhitektuursed väikevormid (näiteks piirdemüür, värav, paviljon, kabel ja ajaloolised hauatähised).

Muinsuskaitseamet kogus kokku Tartu maakonnas asuvate mälestiste andmed ning analüüsis nende võimalikku käsitlemist teise mälestise osana, kasutades selleks peamiselt kultuurimälestiste registrist, aga ka arhiiviallikaid, valdkonna spetsialistidelt ja paikvaatlustelt kogutud informatsiooni.

Ülevaatus tulemusena leiti, et 26 mälestise puhul on tegemist teise mälestise lahutamatu osaga. Nendest 22 on kunstimälestised, peamiselt kirikutes asuvad ukсед, tornikuked ja kirikuaias paiknevad hauatähised. Ehitismälestisi on 4, peamiselt kirikuaia piirdemüürid ja kabelid.

Käskkirjas nimetatud Tartu maakonnas asuvad mälestised on tunnistatud kultuurimälestisteks aastatel 1997–1999. Mälestised, millede mälestiseks olemine lõpetatakse, on enamuses sisuliselt ehitise või rajatise juurde kuuluvad detailid või rajatised.

Näiteks on kinnismälestise „Maarja-Magdaleena kirik“ (kultuurimälestiste registri nr 24066) lahutamatuks osaks Tornikukk, 18.saj. (vask) (kultuurimälestiste registri nr 20688) ning jääb mälestise „Maarja-Magdaleena kirik“ osaks. Samamoodi on „Rannu kiriku-aed“ (kultuurimälestiste registri nr 4270) lahutamatuks osaks seal asuv pargi piirdemüür (kultuurimälestiste registri nr 7255).

Kuivõrd käskkirjas nimetatud mälestiste riiklik kaitse jätkub, ei ole muudatusel sisulist mõju mälestiste kaitse korraldusele. Muudatus on tehniline ning sellega väheneb mälestiste arv kultuurimälestiste registris. Käskkirjas nimetatud mälestiseks olemise lõpetamise kaalumisel riikliku kaitse kriteeriumeid ei hinnatud, kuna lõpetatud mälestised on teise mälestise lahutamatu osa ning nende riiklik kaitse jätkub senises ulatuses.

Mälestistele, mille kultuurimälestiseks olemine lõpetatakse, kuna tegemist on kinnismälestise lahutamatu osaga, jääb kehtima selle kinnismälestise kaitsevöönd, mille lahutamatu osa see mälestis on.

Lisaks parandatakse ja ühtlustatakse kinnismälestiste nimekujusid. Kultuurimälestise nimetuste kontrollimise käigus tuvastati nimetustes ebatäpsusi ja erinevusi nimetuste andmisel. Sel juhul nimetusi ühtlustati, mis tähendas ehitismälestise nimetuse täiendamist. Juhul, kui mälestise nimetuses on toodud hoone aadress, siis see eemaldatakse, kuna aadress võib ajas muutuda. Näiteks muudetakse ehitismälestis „Apteegihoone-elamu Elvas Kesk tn 35, 1900.-1910. a“ nimetust ja uus nimetus on „Apteek-elamu“ (kultuurimälestiste registri nr 7138, asukoht Tartu maakond, Elva vald, Elva linn, Kesk tn 35). Kokku täpsustatakse 55 kultuurimälestise nimetust, millega ei muudeta mälestiste senist avalik-õiguslikku seisundit.

Käskkirjas nimetatud mälestiste mälestiseks olemise lõpetamine ja nimetuse muutmine hõlmab 117 omanikku, kellele kuuluva hoone või rajatise lahutamatuks osaks jäävad kultuuriväärtuslikud detailid või rajatised, mille mälestiseks olemine lõpetatakse või nimetust muudetakse. Mälestiste omanikele selle muudatusega täiendavaid negatiivseid mõjusid ei kaasne. Mälestise käsitlus muutub selgemaks. Hoone või rajatis on tervik koos oma lahutamatu osadega ja mälestiste lahutamatu osade puhul ei pea eraldi silmas pidama ja arvestama tööde ja tegevuste planeerimisel, milline mälestise lahutamatu detail või rajatis on eraldi kaitse all ja milline ei ole ning kas töodes tuleb või ei tule arvestada samal ajal nii vallas- kui ka kinnismälestisele kehtivaid nõudeid. Mõnevõrra väheneb mälestise omanike halduskoormus ning Muinsuskaitseameti töökoormus.

Muinsuskaitseamet algatas kultuurimälestiste lõpetamise ja andmete muutmise menetluse ja edastas 30.09.2024 eelnõu tutvumiseks Tartu maakonna kohalikele omavalitsustele ning mälestiste katastriüksuste omanikele.

Tähtaeg arvamuste ja ettepanekute esitamiseks oli 14 päeva ehk kuni 15.10.2024. Eelnõule laekus 6 arvamust. EELK Võnnu Jakobi kogudus tegi ettepaneku Võnnu kirikumõisa peahoone nimetus jätta muutmata. Muinsuskaitseamet selgitas vastuskirjas, et samafunktsiooniliste hoonete nimetused ühtlustatakse ja kuna mõiste *kirikumõis* on mälestise nimetustes kasutus leidnud vaid üksikutel kordadel, asendatakse kõikidel juhtudel ülalnimetatud mõiste enam kasutus leidnud sünonüümiga. Ülejäänud nõustused eelnõuga.

Muinsuskaitse Nõukogu tutvus eelnõuga 04.02.2025 toimunud koosolekul ja otsustas ettepanekut toetada. Protokolliti ühe liikme eriarvamus, kes toetas Võnnu kirikumõisa nimetuse muutmata jätmist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga